

Samen

Gevangen

Tot U, God, roep ik
in de vroege morgen.
Help mij te bidden
en mijn gedachten te richten op U,
ik kan het niet alleen.

In mij is duisternis, bij U is licht.
Ik ben eenzaam, Gij verlaat mij niet.
Ik ben bevreesd, bij U is hulp.
Ik ben onrustig, bij U is vrede.
In mijn hart is bitterheid, bij U is geduld.
Ik begrijp uw wegen niet,
maar Gij kent mijn weg.

Dietrich Bonhoeffer

In gesprek met Saskia Nieuwenhuis, gevangenispredikant

Verslag gesprek Saskia, gevangenispredikant in vrouwengevangenis Ter Peel en de PI Vught & Gea, namens de redactie van SAMEN.

Dit gesprek vond plaats op 9 januari 2025. De aanleiding was een vergadering van het kerkblad SAMEN van de PKN in Eindhoven. Enkele keren per jaar willen we een nummer wijden aan een maatschappelijk onderwerp. Doordat ik een paar keer in de vrouwengevangenis Ter Peel ben geweest om met de dames te handwerken, dacht ik aan het gevangeniswezen. Saskia is daar geestelijk verzorger. Zij werkt bovendien ook in de PI Vught. Zij was bereid hierover in gesprek te gaan. Ik vroeg mij af welk beeld we in onze maatschappij hebben van gedetineerden. Vaak hoor je dat mensen die straffen in ons land erg laag vinden. Dus als je daar zit moet je het wel echt bont hebben gemaakt. En moeten natuurlijk consequenties worden verbonden aan strafbare dingen die mensen hebben gedaan. Maar 'eigen schuld dikke bult' is wel wat te kort door de bocht genomen.

Vaak zijn de daden terug te voeren op dingen die in de levens van de mensen gebeurd zijn. De wijk waar je geboren wordt, of je moeder verslaafd was of niet, heeft een hele grote impact op het leven van een kind. Natuurlijk wordt niet iedereen die een moeilijke jeugd heeft gehad ook direct crimineel, maar het is wel zo dat factoren als een veilige jeugd, voldoende intelligentie, een goed sociaal netwerk, voldoende financiële middelen, voor een groot deel bepalen welke kant het opgaat met een kind. Wist u bijvoorbeeld dat 45% van de gedetineerden waarschijnlijk licht verstandelijk beperkt is?

Met je vader mee uit stelen

Zomaar een paar voorbeelden die Saskia noemde. Denk je eens in hoe het zou zijn als;

- Je als kleine jongen in een gezin opgroeit waar je vader je mishandelt en het volkomen normaal vindt om jou mee te nemen als hij dingen gaat stelen? En dat je moet werken in het bedrijf van je vader, terwijl hij je thuis houdt van school, met veel te grote

verantwoordelijkheden in het bedrijf? En de voogd, die aan het gezin is toegewezen, omdat er zoveel ruzie is, je niet gelooft als je vertelt dat je vader je slaat? Wie kan je dan nog vertrouwen in je leven? En hoe ga je verder? Het enige 'vak' wat je hebt geleerd is om te stelen...

- Je thuis jarenlang mishandeld wordt door je partner en je uiteindelijk na tig dreigementen, omdat de emmer overloopt, je hem iets aandoet, misschien wel uit zelfbescherming, maar waardoor je in de gevangenis komt?
- Je moeder ziek is en uit huis dreigt te worden gezet, omdat ze de huur niet meer kan betalen en jij hebt gehoord dat je alleen maar af en toe wat pakketjes moet ophalen en wegbrengen en je daarmee ineens bakken met geld verdient?
- Je ineens waanbeelden gaat zien en denkt dat je buurman, waar je altijd een goede band mee had, een bedreiging voor je is geworden en je hem ineens wat aan wilt doen, omdat je bang bent dat hij anders jouw kant op komt?

Dit zijn allemaal voorbeelden die laten zien dat het allemaal niet zo zwart wit is, veel daders zijn op een bepaalde manier ook slachtoffer, wat uiteraard hun daden nooit goed praat, maar dat zullen ze zelf (meestal) ook niet doen. Persoonlijk ben ik heel erg gaan nadenken toen ik in de gevangenis een collega tegenkwam. Het drong op dat moment heel diep tot me door, dat het iedereen dus kan overkomen als je maar wanhopig of getergd genoeg bent.

Het kan iedereen overkomen

Zoals ik al zei, er zijn veel vooroordelen. We zien de gedetineerden vaak als een karikatuur. We horen en zien alleen hun misdrijf en ook in de media worden ze vaak weggezet als 'die crimineel'. Is dat de manier waarop we hen willen benaderen? Saskia benadrukt in haar werk dat een mens meer is dan zijn of haar delict. Zij zijn ook kinderen van hun ouders, vaders en moeders van hun kinderen, broer of zus, onderdeel van een groter geheel. Ook als ze (vaak tijdelijk!) uit de maatschappij zijn gehaald. Uiteindelijk komen ze weer terug en krijgen ze als het goed is, weer

een kans om opnieuw te beginnen. De vraag is, of wij hen daar ook de kans toe geven. En dat begint al binnen. Ook als mensen binnen zitten kunnen we naar hen uitreiken, ook als kerk, door hen te laten merken dat we hen niet vergeten. De paaskaartenactie van de PKN en de vrijwilligers die betrokken zijn in de PI zijn hier een mooi voorbeeld van. Ook hebben de vrouwen elke keer ontzettend genoten van het koor 'Lichterlaaie' dat al een aantal keren geweest is. Het brengt de vrouwen hoop en vreugde. Eén van de bijzondere aspecten van haar werk vindt Saskia dat ze ambtsgeheim heeft. Hierdoor is een gesprek met haar altijd vertrouwelijk en merkt ze dat zo'n gesprek echt even een 'vrije ruimte' is voor de mensen die ze spreekt. Overal wordt hun leven in de gevangenis 'gecontroleerd' en door sommige bewaarders word je alleen maar met je achternaam aangesproken. Aanraking is alleen maar 'functioneel', bijvoorbeeld om te controleren of je geen verboden middelen of spullen bij je hebt. Sommigen ervaren echt dat ze een nummer zijn geworden. Maar juist in de gesprekken met de geestelijk verzorger voelen de mensen zich weer gezien. Het is prachtig om daar aan bij te mogen dragen, aldus Saskia.

Voor mij is het duidelijk geworden dat ik als buitenstaander nog veel te leren heb over deze kant van de maatschappij. En dat ik, zonder het te willen of in de gaten te hebben, veel meer vooroordelen heb dan ik toe zou willen geven.

Gea Vos

Ervaringen in en met de gevangenisbezoeken

Enkele mensen die al eens in de gevangenis zijn geweest, hebben in een paar opmerkingen hun ervaringen gedeeld. De namen van deze mensen zijn fictief. Hun echte namen zijn bij de redactie bekend.

Maarten:

Om binnen te komen moesten we door meerdere sluisen. Metalen voorwerpen in of aan kleding moeten achterblijven. Telefoons, horloges en andere waardevolle spullen in een kluisje. Legitimeren met een rijbewijs is niet voldoende. Dat is de eerste barrière. Eenmaal achter de kluisen vallen de deuren in het slot en is er, zonder hulp van personeel, geen weg terug. Dat was best een benauwde ervaring. En wij wisten dat we er ook weer uit zouden mogen!

Els:

Na de eerste controles liepen we naar het gebouw waar we wezen moesten. Onderweg kwamen we langs een speeltuintje. Dat is niet bedoeld voor willekeurige bezoekers. Ik realiseerde me hier ineens dat er ook moeders met kinderen verblijven. De kinderen mogen tot hun vierde verjaardag bij hun moeder zijn. Maar daarna?....

Ellen:

Vlak voor een kerkdienst kwam een gedetineerde binnen. Ze had een rollator en was al flink op leeftijd. Maar in een gesprek vertelde ze dat ze nog in afwachting was van de behandeling van haar zaak. Hoe fout kan het, zelfs op hoge leeftijd, gaan in een mensenleven?

Gepke:

In de gymzaal zaten tientallen gedetineerden. Opvallend was de leeftijd. Verreweg de meesten zijn nog zo jong! Wat is er aan de hand, dat zovelen al zo jong ontsporen. Waarom zijn we niet instaat jonge mensen te beschermen?

Ria:

Ondanks de moeilijke situatie waarin ze leven, zijn er soms ook tekenen van hoop. Hoe hoopvol is het, dat twee gedetineerden zijn geraakt door het geloof en zich laten dopen? Men zegt wel eens: "Gods wegen zijn ondoorgrondelijk!". Dit was voor mij een teken dat Hij mensen niet loslaat of zelfs (opnieuw) roept.

In stilte gaat de gevangenis open

In stilte gaat open wat gesloten is. Naar de instelling waar een geestelijk verzorger die dit op zijn visitekaartje zet, hoeft je als lezer vermoedelijk niet lang te gissen. Het is in elk geval een plaats waar mensen zijn ingesloten, opgesloten, uitgesloten, afgeschermd, beveiligd, onder toezicht enzovoort.

Kwam het woord Bajes nog van huis, woning, waar je nog zou willen zijn, van gevangen-is, is dat in de regel niet zo. 'Wat denk je dat het ergste is hier?' vroeg iemand mij. Voor ik kon antwoorden hoorde ik: 'Dat je sleutel niet van jou is. Iemand sluit je op en je moet maar wachten tot ie terugkomt en de deur opendoet.' Pas als er een bewaker is, is er sprake van een gevangene. En zeg 'ns eerlijk: wie wil er nou gevangen zijn? Anders gezegd wie wil er niet vrij zijn? Vrij zijn om...

Als ik hier schrijf over gevangen zijn, bedoel ik niet gevangen zijn of voelen in je hoofd, je lijf, je leeftijd, je ziekenhuisbed, maar ook nog verwikkeld in een woud van geschreven en ongeschreven regels, waar je je aan hebt te houden ... op straffe van. Noties van straf, vergelding, repressie, beveiliging, buitensluiting, onvrijheid. Er is weinig tot geen vrijheid voor degenen die vast zitten. Ze zitten. Ik ook maar dan anders. Ik moest ervoor gaan zitten om dit te kunnen schrijven. Op een stoel, maar niet achter tralies.

In de paastijd, voor de lezer straks ná de paastijd

buigen we ons hoofd over een Babylonische spraakverwarring van etniciteit en bonte verscheidenheid in de (kerk)diensten rond Pasen. Wat zingen; wat spreken we? Wat moeten we?

Taal, verhalen, symbolen en rituelen worden hier goed verstaan en begrepen. Elke viering wordt er matten en druivensap gedeeld. Het brood van de (herinnering aan) gevangenschap en het druivensap als vooruitgripen op de toekomst van de vrijheid. De uittocht, de doortocht en de intocht in een ander leven met vallen en opstaan van een volk. Daarnaast het geleefde verhaal van Jezus. Zijn vriendschap, liefde, dromen van een wereld van vrede met het verraad, de pijn, eenzaamheid en dood daartegenover gezet. De bezoekers van de dienst gaan met elkaar in gesprek en heel even zijn ze een ander mens. Wat een contrasten.

En dat in een gecompliceerde multiculturele wereld, die gevangenis heet, of forensische kliniek. De laatste tijd is er veel aandacht voor deze

wereld doordat dit op de politieke agenda wordt gezet in de kamer en vervolgens in de media verder besproken. Cellentekort en hoe los je dat dan op? Hoe is het om in een cel te zitten met een ander? In hell, ach weer een format voor een real life soap op tv. De wonden van de mens en van de samenleving worden hevig aangeraakt.

Voor de geestelijk verzorger rijst de vraag: Hoe kan ik hier aandacht houden voor de humaniteit en de integriteit van deze omgeving binnen in de gevangenis en buiten in de samenleving? Het werken met daders en slachtoffers vereist menselijkheid en kwetsbaarheid. Zonder hun daden te willen vergoelijken is het in eenieder te zien dat ze zijn opgegroeid in een sfeer van misbruik en geweld, veronachtzaming. Ergens is er een tekort opgelopen. En er is natuurlijk wel wat gebeurd, dat je in de gevangenis terecht bent gekomen. Wat doet jarenlange opsluiting dan daar bovenop? Wat voor boodschap hebben wij dan? Hoe moeilijk dat ook te verteren is, als je slachtoffer bent, toch ben ik geneigd om te blijven geloven dat ieder, dus ook daders, ten diepste in wezen Gods beeld en gelijkenis zijn, denkend in de lijn van kerkvader Augustinus, die schreef: word wie je bent - ook en vooral mens.

Berend Veldhorst,
geestelijk verzorger,
GGZ/De Woenselse Poort

In de stilte van mijn cel

150 psalmen van gevangenen

In de Bijbel staan 150 psalmen. Het zijn liederen over hoe mensen naar zichzelf kijken, hoe ze gezien worden, wat ze met God beleven en hoe ze hun geloof ervaren. Dat loopt nogal uiteen. Sommige psalmen zijn vol vertrouwen en lof. Andere drukken eenzaamheid uit, twijfel of verwijt.

Ter ere van het 75-jarig jubileum van het Rooms-Katholieke en Protestantse Justitiepastaaraat is eind vorig jaar een bijzondere bundel uitgegeven: 'In de stilte van mijn cel'.

In deze bundel zijn gedetineerden aan het woord. Bij elk van de 150 psalmen hebben zij een bewerking gemaakt in de vorm van een gedicht, hertaling, eigentijdse metafoor, songtekst, rap etc. De bewerkingen variëren van religieuze reflecties tot alledaagse ervaringen; ze weerspiegelen de persoonlijke verhalen van de schrijvers.

Gedetineerden zelf aan het woord

Het is goed dat in dit themanummer gedetineerden ook zelf aan het woord komen. Een mens is meer dan wat hij of zij gedaan heeft. 'Ook gevangenen kunnen spreekbuis zijn van iets wat hen overstijgt', schrijven Fons Flierman en Ranfar Kouwijzer, namens resp. het Rooms-Katholieke en Protestantse Justitiepastaaraat, in het voorwoord van dit boek. 'Gedetineerden aan het woord laten komen is altijd een belangrijke opdracht voor justitiepastores geweest. God gaat een weg met iedere gevangene en zij hebben een eigen verhaal van de Bijbel'.

Joke Wytzes

Wie zie je als je naar jezelf kijkt? Dat is een vraag voor iedereen. Als je 'buiten' bent, kun je daar nog wel eens van weggelopen of aan voorbij leven. Afleiding genoeg! Maar.. als je 'binnen' bent? Als je 'zit', zonder uitzicht? De dichters van deze bundel weten je te raken. De liederen zijn aangrijpend; vaak rauw en recht uit het hart geschreven. De teksten komen heel dichtbij en zijn soms herkenbaar, want 'buiten' kun je je ook wel eens gevangen voelen, gevangen met jezelf of door een situatie. Hoewel dit niet te vergelijken is met langdurig fysiek in opsluiting moeten leven.

'In de stilte van mijn cel. 150 psalmen van gevangenen' is een uitgave van het Nederlands-Vlaams Bijbelgenootschap.

PSALM 142

God,
Ik smeeek U, ik heb U nodig.
Ik heb het zwaar.
Ik ben bang.
U weet vast raad.
Alstublieft, luister.
Niemand ziet mij zoals U.
U weet hoe ik in elkaar zit.
Hier trekt niemand zich wat van mij aan.
Er is nergens een veilige plek.
Ik voel mij niet gehoord.
Daarom bid ik tot U:
Ik wil veilig onder uw vleugels.
Alstublieft, ik hoop dat U luistert.
Zelf weet ik het niet meer.
Red mij van de mensen die macht hebben.
Dit is te groot voor mij.
Ik zal uw pad volgen.
Zodat ik omringd word door de juiste mensen.
Ik geloof in U.
Amen.

Een aantal van deze psalmen kunt u elders in dit blad lezen.

Bestuurszaken Protestantse Gemeente Eindhoven (PGE)

In de afgelopen maand is de Algemene Kerkenraad twee keer bij elkaar geweest. Naast onze reguliere vergadering in april zijn we ook nog op 26 maart samen geweest om verder te praten over de toekomst van de kerk in Eindhoven. Voornaamste doel van deze extra bijeenkomst was om een basis te leggen voor het nieuwe beleidsplan dat we later dit jaar willen opstellen. Dat nieuwe beleidsplan is nodig omdat de PGE in een veranderingsproces zit ten gevolge van de krimp en de vergrijzing van een groot deel van onze gemeente.

Een eerste stap naar het nieuwe beleidsplan, dat zal gaan over de periode 2026 – 2029, is het opstellen van een aantal doelen en prioriteiten voor deze periode. Tijdens onze bijeenkomst hebben we onder andere het volgende afgesproken:

Wij willen gedurende deze periode alle vier de vierplekken openhouden. Wel moeten we ons klaarmaken voor de verwachte sluiting van de

vierplek in Son ergens in de periode vanaf 2030. Ook willen we in de komende jaren een lange termijnvisie ontwikkelen waarbij we ook moeten nadenken over het toekomstige aantal gebouwen en predikanten, rekening houdend met de krimp van onze gemeente en de teruglopende financiën in de komende tien jaar. In verband hiermee is het ook belangrijk dat al onze wijkgemeenten een eigen visie ontwikkelen over hoe ze hun toekomst zien.

Verder willen we met de buurgemeenten in gesprek, omdat ook die met hetzelfde te maken hebben. Het plan is om in juni een eerste versie van het beleidsplan te hebben en de definitieve versie voor te leggen aan de gemeente in november. Tijdens onze vergadering in april hebben we voornamelijk gesproken over de jaarrekeningen van de kerk en de diaconie over het jaar 2024.

De jaarrekening van de kerk liet een veel kleiner tekort zien dan begroot. Het jaar 2024 was dan ook geen gewoon jaar. Onze inkomsten waren

hoger dan verwacht door een mooi beleggingsresultaat op de beurs. De uitgaven waren veel lager als gevolg van het onverwachte vertrek van ds. Tjalling Huisman en door een aantal ziekten. Wel zijn in 2024 de renovatiewerkzaamheden van de Ontmoetingskerk afgerond en zijn er verduurzamingsmaatregelen getroffen in de Adventskerk zoals ook begroot.

De jaarafrekening van de diaconie liet een klein tekort zien, zoals ook was begroot. De inkomsten uit de jaarbijdrage waren iets hoger dan het jaar ervoor, waarvoor we dankbaar zijn. Op één uitzondering na waren de uitgaven zoals verwacht. De uitzondering is het project 'Vluchtelingen zonder status' waar de diaconie een groot bedrag aan uitgif, maar ook een flinke subsidie voor ontving. Een overzicht van beide jaarrekeningen zal op de website worden gezet, zodat u het daar kunt bekijken.

Henk Grootjans,
voorzitter AK

Toelichting bij collectiedoelen

ZONDAG 4 MEI

Kerk in Actie – Noodhulp

Soedan – Noodhulp aan vluchtelingen uit Soedan

In 2023 brak er een burgeroorlog uit in Soedan. Duizenden mensen zijn omgekomen en miljoenen op de vlucht geslagen. Via haar internationale (kerkelijke) netwerk biedt Kerk in Actie hulp aan vluchtelingen in Soedan en buurlanden Zuid-Soedan en Ethiopië. Ze ontvangen landbouwmaterialen zodat ze in hun onderhoud kunnen voorzien, schoon drinkwater, keukengerei, zeep en wasmiddel. Op opvanglocaties kunnen kinderen sport, spel, onderwijs en traumahulp krijgen. Ouders krijgen voorlichting over de risico's die hun kinderen lopen op misbruik en mensenhandel. Morgen is het Bevrijdingsdag en vieren we dat wij al 80 jaar in vrijheid leven. Dat is lang niet voor iedereen op deze wereld zo. Daarom collecteren we vandaag voor mensen die lijden onder een oorlog zoals de bevolking van Soedan. Meer lezen? kerkinactie.nl/soedan

ZONDAG 11 MEI

Kerk in Actie – Zending

Bangladesh – Kerk in de minderheid is dienstbaar aan de samenleving

In Bangladesh is minder dan een half procent van de bevolking christen. Toch wil de minderheidskerk in dit land relevant zijn voor de samenleving. Daarom leidt de kerk predikanten en kerkelijk werkers op en zijn er cursussen waar gemeentelieden leren hun geloof in woord en daad te delen met anderen. Ook ondersteunt de kerk kwetsbare groepen, zoals inheemse gemeenschappen en afgelegen dorpen, met diaconale activiteiten waaronder landbouwtraining en beroepsopleidingen voor jongeren en vrouwen. Meer lezen? kerkinactie.nl/kerkvanbangladesh

ZONDAG 19 MEI

Protestantse Kerk – Missionair Werk

Nederland – De kerk op social media

Elke dag brengen jongeren er uren op door: sociale media. Dus als je ze wilt bereiken met de boodschap van geloof, hoop en liefde moet je daar zijn. Daarom werkt de Protestantse Kerk samen met diverse christelijke online platformen waar jongeren via social media makkelijk terecht kunnen komen. Hier kunnen ze inspirerende en verdiepende video's bekijken waar bijvoorbeeld identificatiefiguren en rolmodellen vertellen wat het christelijk geloof voor hen betekent. Een eigentijdse manier om jongeren dagelijks te bereiken. Meer lezen? kerkinactie.nl/collecterooster

ZONDAG 25 MEI

Vluchtelingen in de Knel

Iedereen heeft recht op een menswaardig bestaan. Vanuit die overtuiging zet Vluchtelingen in de Knel (VidK) zich in voor de basisrechten en belangen van ongedocumenteerden. We helpen vluchtelingen die verblijven in de regio Eindhoven en bieden in veel gevallen ook steun aan mensen zonder verblijfstatus elders in het land. Zowel afgewezen asielzoekers als mensen die om andere redenen in Nederland verblijven zonder papieren.

DONDERDAG 29 MEI – Hemelvaartsdag

Algemeen Kerkenwerk

U ontvangt elke maand via de bezorger uw kerkblad SAMEN. Geprobeerd wordt om de kosten van dit blad zo laag mogelijk te houden. Zo is er een groep vrijwilligers die zorgt voor de stukjes die in het blad opgenomen worden. Een andere groep vrijwilligers kijkt hier redactioneel naar. Voordat weer een andere groep vrijwilligers SAMEN bij u in de bus doet, moet het blad gedrukt worden. Hier zijn kosten mee gemoeid. De collecte

van vandaag wordt gehouden om deze kosten te kunnen blijven dragen.

Maaïke Bril

PSALM 11

Voor de lezer

Schuilen doe ik in de stilte van mijn cel of bij mensen die ik vertrouw. Hoe kunnen jullie zeggen, dat je in de gevangenis niet vrij kan zijn? Er zijn altijd wel verleidingen om je iets slechts te laten doen. Wat kan een mens anders doen, dan rustig blijven? Iedereen keurt zichzelf en elkaar, iedereen kijkt vanuit zijn eigen perspectief, onwetend oordelen we over onszelf en anderen. Familie, ikzelf en de wereld om ons heen keurt ons. Wie een kuil graaft voor een ander, valt er zelf in. Wie oprecht teleurgesteld is in zichzelf, hoopt op vergeving.

Lopen op het water

Afgelopen weekend hadden we vanuit IFES een weekend voor buitenlandse studenten die in ons land studeren. Met zestig studenten en staf twee dagen op een eiland in Giethoorn. Prachtig weer en geweldig mooie mensen. Alleen... zestig man op een eiland krijgen met een klein bootje bleek een grotere uitdaging dan we hadden ingeschat.

Eén van de belangrijke speerpunten die wij als studentenwerkers niet vaak genoeg kunnen benadrukken is het thema 'self-care'. Goed voor jezelf zorgen is echt belangrijk. Als je kijkt naar de cijfers van burn-out, suicide, alcoholgebruik, grensoverschrijdend gedrag en extreme werkdruk

gecombineerd met het voedsel dat soms gegeten wordt, dan is ons werk rondom dit thema zeker op zijn plek. We worden daar vanuit de organisaties waarvoor we werken regelmatig zelf op getraind en ondersteund én we geven met minstens dezelfde regelmaat workshops, trainingen en praatjes.

Zo ook op dit weekend uiteraard. En toch heb ik persoonlijk een beetje een haat-liefdeverhouding met dit thema. Ja ik snap dat we beperkte mensen zijn en dat we spaarzaam met onze energie moeten omspringen. Maar in het kader van het werk dat wij als studentenwerkers in het Koninkrijk mogen doen roep ik nog wel eens: we zijn niet gemaakt om over water te kunnen lopen. En toch.....

Ik bedoel daarmee dat we uit eigen kracht maar zeer beperkte mensen zijn. We kunnen in eigen ogen misschien best het een en ander voor elkaar krijgen maar als het erop aan komt, valt het best tegen. Richtten we onze ogen daarentegen op

Hém, dan kunnen we over water lopen. Dat ge-
loof ik oprecht.

Oké, dit weekend hadden we geen ‘Lopen over
het water’ workshop maar ik moest toch wel
even aan Petrus denken toen we op dat meer
heen en weer aan het varen waren om mensen
op te halen en weg te brengen. Wat bezielde die
man eigenlijk. Hij ziet Jezus op het water lopen en
besluit dan op de één of andere manier: ‘Hé, dat
kan ik ook’ en stapt overboord. Als je zelf in zo’n

bootje zit, in de koude en zeer donkere nacht, dan
voelt dat toch anders dan wanneer je het bekende
verhaal voor de zoveelste keer leest. We kennen
het verhaal, maar wat er niet bij staat is hoe dat
gevoeld moet hebben voor iedereen. Is Petrus na
drie stappen opeens bewust van wat hij aan het
doen is? Hoe moeten zijn vrienden het ervaren
hebben? Het staat er allemaal niet bij geschreven
maar het moet wel heel bijzonder zijn geweest.
Mijn punt is: wanneer we onze ogen op Hém
houden en we volgen Zijn weg en vertrouwen de

belofte dat God voor ons zorgt, hebben we dan
self-care nodig? Ik stel mezelf in elk geval regel-
matig de vraag als ik door mijn energie heen ben:
Ben ik nou bezig met mijn bediening in plaats van
met Zijn bediening. Het zijn niet mijn studenten
het zijn Zijn studenten.

Arjan Scheele,
studentenwerker bij
IFES in Eindhoven

Bijbelacademie

Donderdag 8 mei - 20.00 uur

In Openbaring 21-22 komt de heilsgeschiedenis tot voltooiing. Met
beelden (voornamelijk uit het Oude Testament) wordt een toekomst
geschetst die alle verwachtingen te boven gaat: Een nieuwe hemel
en een nieuwe aarde waar God zelf bij de mensen woont. Een we-
reld die aansluit bij de beschrijving van het paradijs in Genesis 2-3
maar toch verrassend groter en onverwachts anders zal zijn. Wij
zullen proberen de beelden van Openb. 21-22 te begrijpen tegen de
achtergrond van de teksten uit het Oude Testament.

Zondag 25 mei – 19.00 uur

Over Israël spreken is niet eenvoudig. Wat bedoelen wij met dat woord? Het beloofde
land, de etnische nakomelingen van Abraham, de twaalf stammen, het volk van de
Joden of de moderne staat Israël? Bijzonder gevoelig is de vraag of en in hoeverre
‘Israël’ vandaag nog het uitverkoren volk van God is. Heeft de kerk ‘Israël’ vervangen?
Speelt ‘Israël’ in de toekomstige heilsgeschiedenis nog/weer een belangrijke rol?
Wij willen verschillende teksten uit het Oude Testament maar vooral uit het Nieuwe
Testament nader belichten om antwoorden te vinden op deze vragen.

Werner Gugler

De Lutherwandeling van Wittenberg naar Rome in 1510

Etappe 12 - Van Bayreuth naar Creussen

**Achter Luther aan lopen
Een tocht op stevige stappers**

Markus Matthias over zijn wandel-
tocht in het voetspoor van Luther.

Een serie met belevenissen, ontmoetingen, over-
denkingen en beschouwingen opgedaan tijdens
zijn voettocht in navolging van Luther in 1510
met Rome als einddoel.

Eindelijk een kleine etappe, slechts 20 km! We
begonnen bij de Evangelische Stadskerk in
Bayreuth met de ouder wordende Jacobusfiguur
en we liepen door het kleine, laat 18e-eeuwse
Bayreuth met zijn kasteel.

We bereikten de locatie van de Beierse Staatstuin-
bouwshow van 2016.

Deze tuinshows zijn in Duitsland populaire gele-
genheden om een landschap opnieuw in te richten,
tegenwoordig vooral om cultuurlandschappen te
renatureren, zoals hier in Bayreuth met de Main

gebeurde. Tegen zijn overstromingen worden de
nederzettingen nu beschermd met een waterkering.

We vervolgden onze weg, langs een idyllische peni-
tentiaire inrichting - wie wil hier nu niet vastzitten?
We komen in de wijk St. Johannis met zijn indruk-
wekkende parochiekerk St. Johannis, opnieuw
een markgraafkerk uit de 18e eeuw met een
preekstoelaltaar. Bijzonder is de doopengel die
een schelpvormige doopvont vasthoudt. Afgezien
van het feit dat we op de Jacobsweg waren, sym-
boliseert de schelp in de christelijke iconografie

het graf dat de mens omsluit tot aan de weder-
opstanding. Hier op het doopvont geeft de schelp
aan dat de doop ook het bad van wedergeboorte
is (na de geestelijke dood) (Titus 3:4).

De schelp is echter geen bijbels motief, maar komt
uit de Griekse mythologie, volgens welke de go-
din van de liefde Venus uit een schelp werd gebo-
ren. Het schilderij van Sandro Bottocelli is bekend.
Waar de markgraaf aan dacht toen hij het doop-
vont liet maken, blijft zijn geheim.

Een ander hoogtepunt was het Hermitagepark,
dat eveneens in de 18e eeuw werd aangelegd
met Zonnetempel en Kluizenaarshof. De kolom-
nen van de gebouwen waren allemaal op een
vreemde manier bekleed met kleine steentjes,
een beetje kitsch uit het midden van de 18e eeuw.
Er was helaas geen tijd om te ontspannen. We
liepen verder door de natuur, door kleine stadjes
als Wunau, Aichig en Grunau, over de Rode Main,
een zijtak van de Main die hier in het middelge-

bergte ontspringt, naar Schlehenberg, waar een
tijd geleden voetafdrukken van dinosauriërs zijn
gevonden. Ze zouden van een Arizonasaurus zijn,
die hier 247 miljoen jaar geleden geleefd heeft.
We traden dus niet alleen in de voetsporen van
Luther, maar ook in die van echte monsters!
Eindelijk kregen we een glimp te zien van de be-
stemming van de etappe van vandaag, de Evan-

Liefdesliedjes

Het is weer mei. De wereld is weer tot
leven gekomen, alles groeit en bloeit en
fluit en zingt. De natuur trekt haar plan,
ze houdt geen rekening met het nieuws,
met beurskoersen, het politieke klimaat.
Natuurlijk heeft ze daar indirect wel
mee te maken, maar toch laat de natuur
zich ieder jaar weer op haar mooist zien.
Het is zo prachtig en troostrijk om mee
te maken, de warmte van de zon op je
gezicht, de kleur, de geur van natte aarde,
gemaaid gras. Struiken en bomen staan
in frisgroen blad, en varens rollen hun
bladeren weer uit.

Als er één bijbelboek is dat op één of
andere manier de frisheid, de hoop en
de zinding van de lente weergeeft,
dan is het wel het Hooglied. Je weet
wel, dat kleine en fijne bijbelboek dat
ingeklemd zit tussen Prediker en Jesaja.
Ook wel het Lied der Liederen, of lied
van Salomo genoemd; het lied van liefde
en verlangen.

In 1971 heeft de dichteres Judith
Herzberg het Hooglied vrij vertaald, en
er een zacht, licht en beeldend gedicht
in 27 delen van gemaakt. Hierbij de
beginverzen van lied 7:

*Kom naar buiten
kom meisje ga mee
de winter is over
met regen en storm
er komt sap in de takken.
Op de grond
en aan twijgen
zijn al bloemen
en vijgen ja
de vruchten
krijgen al vorm.*

(Judith Herzberg, 27 liefdesliedjes,
De Harmonie: Amsterdam 2002,
p. 17)

Als je het hele Hooglied leest, voel en
hoor je het verlangen van de woorden
spatten. Verlangen naar verbondenheid,
van lichamelijk genot, van aantrekken en

gelische Sint-Jacobskerk in Creussen. De kerk was
wederom een mooi voorbeeld van het feit dat ook
de lutheranen een barokke levenshouding kenden,
zoals te ervaren is in het kerkinterieur met zijn
uitgestrekte galerij. Het hoogaltaar ter ere van
Sint-Jacob heeft als altaarstuk de afbeelding van
Jezus' kruisverwijdering, een vrij zeldzaam altaar-
motief, maar wel eentje dat nog steeds mooi past

in onze post-Paaspe-
riode.

Natuurlijk kon Luther
niet gemist worden,
maar hij keek ons
niet eens aan.

Prof. dr. em. Markus Matthias

het meisje in het liefdesgedicht. Kom
naar buiten! De winter is over! Er is
zoveel moois, zoveel liefde, zoveel licht
dat verlangt gezien, gehoord, gevoeld te
worden!

Door alles wat gaande is kunnen we
er zomaar toe neigen onze harten te
beschermen. Maar ik geloof dat we
geroepen zijn om er juist op uit te gaan.
Onze harten te openen naar wat zich
aandient aan schoonheid, aan liefde, aan
licht. Onze harten mogen opengaan voor
de mensen en de schepping om ons heen.
Om liefde te ontvangen en uit te delen.

Dus laten we naar buiten gaan, de wereld
in – of dat nu je balkon, je tuin of park
is, een rondje Eindhoven of een reis naar
de andere kant van de wereld. Kom naar
buiten. Ontmoet mensen. Haal je hart
op aan al het goede en mooie en warme
en liefdevolle dat er is, in mensen, in
dieren, in planten en bloemen. En geef
liefde de kans om te groeien. Dat is de
uitnodiging die ons wordt gegeven – door
de liefdevolle woorden in het Hooglied,
door het evangelie, door de natuur waar
het leven ons tegemoet springt.

*Kom naar buiten
kom duifje vertoon je
kom uit de kloof
waar je woonde
en laat je weer horen
kom duifje vertoon je.*

(Judith Herzberg, 27 liefdesliedjes,
De Harmonie: Amsterdam 2002,
p. 17)

Moeilijke kunst (vervolg) Een kunstenaar beweegt zich op heilige grond

In 'Museum Catharijneconvent' is een tentoonstelling te zien over kunst in het interbellum. De periode tussen de beide wereldoorlogen is een bijzondere tijd. In de eerste decennia van de twintigste eeuw vonden er grote veranderingen plaats in de beeldende kunst. En daar niet alleen, ook bij de andere kunsten en de sociaal-politieke en religieus-spirituele bewegingen.

De eerste wereldoorlog, die als een rimpeling begon en waarvan men dacht dat die slechts enkele maanden zou duren, werd een totale ramp die diepe sporen heeft nagelaten. Door de verschrikkingen waren de mensen gedesilluseerd. Tegenover hun sombere kijk op de samenleving komt een nieuwe groep idealisten op met een utopisch geloof in een nieuwe wereld. De tentoonstelling biedt vele voorbeelden waarin deze invloeden op de beeldende kunst en het geestelijke klimaat gestalte krijgt.

In zijn lezing voor de vrienden van het Catharijneconvent naar aanleiding van deze tentoonstelling gaat Wessel Stoker in op twee getoonde schilderijen: Van Wasily Kandinsky (1866 – 1944) is dat het schilderij 'Strahlenlinien' uit 1927 en van Alexej van Jawlensky 'Abstrakter Kopf, Begierde', uit omstreeks 1925. (afbeeldingen van deze werken zijn te vinden op de website van het museum) Hij benadert met name het spirituele karakter van kunst in deze periode. Kandinsky schreef daar een boek over: 'Spiritualiteit en abstractie in de kunst'. In het geometrisch abstracte werk van Kandinsky verwijzen de lijnen en driehoeken bijvoorbeeld naar de agressieve gevoelens en dynamiek en de cirkel naar introspectie en harmonie. Daarbij

Boerin, Gustave van de Woestyne, 1926 - Phoebe Foundation Antwerpen

spelen ook kleuren een rol. Het is heel boeiend om daar zo met elkaar naar te kijken en de uitleg te horen.

Het werk Van Jawlensky is heel anders. Het is een gelaat en verwijst naar de afdruk van het gelaat van Christus in de doek die Veronica gebruikte om het gezicht van Jezus te verzorgen. Het toont de mens in zijn natuur. Het vertegenwoordigt de gevoelens en diepere inzichten. Het gelaat wordt als een icoon uit de orthodoxe traditie. Ik ga hier deze werken niet beschrijven. Het is beter om zelf te gaan kijken.

De directeur van het museum maakt in een toelichting op de tentoonstelling een vergelijking tussen de huidige turbulente en onzekere tijden en die tussenoorlogse periode. Zij vraagt zich af hoe mensen toen met elkaar spraken en hoe het leven in die tijd zou zijn geweest. Zijn de bij velen onbestemde gevoelens, opgeroepen door de nu toenemende polarisatie vergelijkbaar met toen? Hoe dan ook speelden spiritualiteit en geloof naast politieke en maatschappelijke kwesties in de kunst een grote rol. Toen onlangs president Donald Trump zijn aanval op de rest van de wereld op grove wijze lanceerde en zijn autocratische en dictatoriale trekjes onmiskenbaar toonde, moest ik aan een oud Nederlands volksliedje denken. Een geuzenlied uit 1576 ten tijde van de 80-jarige oorlog:

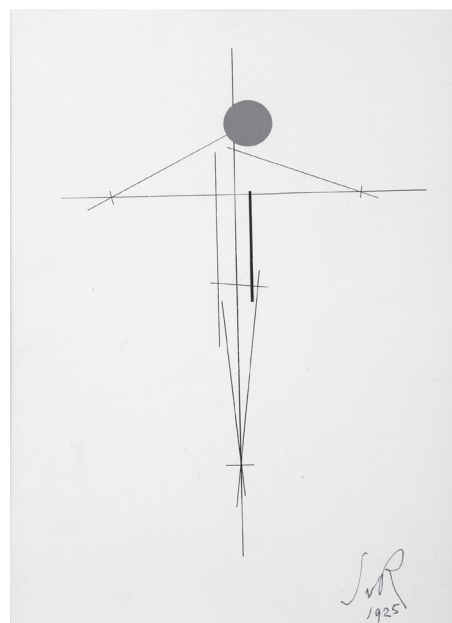
*O Nederland, let op u saeck,
de tyt en stont is daer,
op dat nu inden hoeck niet raeck
u vryheit, die, voorwaer,
u ouders hebben dier gecocht
met goet en bloet en leven;
want sy werd nu gantsch en t'eenmael
gesocht
tot niet te zyn verdreven.*

Hoe actueel kan een 450 jaar oud lied zijn. Vrijheid, bevrijding uit de slavernij ging ook Mozes ter harte, waarover ik vorige maand schreef. Mozes wordt gewaarschuwd voor de heilige grond waarop hij staat. Hij moet zijn schoenen uitdoen. De vergelijking die ik maakte met kunstenaars die zich onbevangen op heilige grond begeven zonder zich af te vragen of dit geoorloofd is, ontstond tijdens een symposium van het Paul Tillich Genootschap waar ik met mijn eigen werk als uitgangspunt sprak over de betekenis van kunst voor filosofie en theologie, en andersom.

Christuskop, Karl Schmidt-Rottluff, 1918. Kunstmuseum Den Haag

Ik stuurde een van mijn medeleden van het genootschap, een bevriend, maar geleerd predikant en theoloog mijn vorige artikel in SAMEN toe met een verzoek om commentaar. Tenslotte ben ik 'slechts' een amateurtheoloog en wil ik mijn vrije omgang met de Bijbel graag toetsen en tegen al te grote dwalingen behoeden. Ik vroeg mij af of mijn stelling wellicht blasfemisch zou zijn, want maak ik kunstenaars niet godgelijk met hun onbesuisd gedrag? Ik kreeg een uitvoerige reactie met vele interessante toelichtingen op het Bijbelverhaal. En ja, hij waarschuwt mij ervoor: 'Ik zou als ik jou was, de schijn willen vermijden dat de scheppend kunstenaar op voet van gelijkheid

Gestileerde Christusfiguur, Sybold van Ravesteyn, Bijlage van De Gemeenschap, juli 1925 (collectie Van de Haterd)

staat met God als hij schept, als hij dus op heilige grond staat'. Hij doet mij verschillende suggesties tot een andere formulering, waaruit een veel bescheidener houding van kunstenaars tot God naar voren komt. Toch wil ik dat niet. Mocht ik al de suggestie wekken dat kunstenaars God gelijk zijn

(wat ik volgens mij niet doe), dan wil ik dat graag recht zetten. Kunstenaars zijn niet godgelijk, maar zij gedragen zich wel zo. Dat is echter wezenlijk anders. Het verklaart de al te brutale vormen van kunst en de vrijheden die kunstenaars zich menen te kunnen veroorloven. Het is mijn pleidooi voor

een volkomen vrije positie die kunstenaars de mogelijkheid biedt om de samenleving en alles wat zich voordoet onbeperkt te commentariëren. God ziet toe en faciliteert.

Leo Steinhauzer

Kunst en religie in het interbellum

'Tussen hemel en oorlog'
Tentoonstelling over kunst en religie in het interbellum

Op 7 juni gaan we op excursie naar museum Het Catharijneconvent in Utrecht.
Verzamelen om 12.15 uur in de stationshal.

Vertrek met de trein van 12.34 uur, in Utrecht kunnen we aansluitend met stadsbus 2 naar het museum. Wie liever te voet wil, kan gaan lopen.

Graag aanmelden per e-mail:
leosteinhouzer@gmail.com
of per app/sms: 0625265448.

Ook eerdere aanmeldingen graag even op die manier bevestigen.
In de rubriek Kerk Geloof en Kunst ga ik ook inhoudelijk in op deze tentoonstelling.

Leo Steinhauzer

Vanuit 't Hemeltje

Eindelijk lijkt het erop dat wij u goed nieuws kunnen melden. Buiten alle sollicitatierondes om hebben er twee kandidaten gereageerd op de vacature voor huiskamerbegeleider, waarmee inmiddels goede gesprekken zijn gevoerd. Zij hebben een dag meegelopen in 't Hemeltje en een reflectieverslag geschreven. Deze dagen en verslagen zagen er goed uit.

Wij waren opeens naar twee huiskamerbegeleiders op zoek. Eén door de promotie van Bidhya tot coördinator. De andere, omdat één van de huiskamerbegeleiders in maart met directe ingang haar baan opzegde. Dit was een tegenvaller, want het is altijd vervelend als een goede medewerker vertrekt. Nu lijkt het erop dat het Team vanaf begin mei weer compleet is. De coördinator is met vakantie geweest, maar door alle hulp van vrijwilligers is het gelukt bijna gewoon open te blijven, hoe klein het team van beroepskrachten ook was. Wij hebben drie woensdagen moeten sluiten vanwege te weinig personeel. Wij zijn dankbaar, dat er zoveel inzet is, dat alles bijna gewoon doorgaat. Wij hadden ook vacatures voor een penningmeester en een ICT-beheerder. De ICT-beheerder hebben wij inmiddels gevonden en deze is ook al

enthousiast aan de slag gegaan. Voor een penningmeester hebben wij wel iemand op het oog, maar als u denkt dat dit ook iets voor u zou kunnen zijn, meld u gerust aan, want de vacature is nog niet vervuld. Wij houden u op de hoogte.

Wij blijven op zoek naar nieuwe vrijwilligers voor de huiskamer. We hebben de afgelopen tijd een aantal nieuwe vrijwilligers erbij gekregen. Maar het team kan nog wel iets groeien. Op de website vindt u alle informatie.

Ook voor kookvrijwilligers is nog ruimte, een mooie manier om veel mensen van een goede maaltijd te voorzien die zeer gewaardeerd wordt. Je wordt ingewerkt!

Mocht u nog kleding overhebben d.w.z. mannenkleding en dan vooral spijkerbroeken, T-shirts en jassen, dan ontvangen wij dat graag. Als u het aan 't Hemeltje wil geven, vraag u dan af "kun je hiermee buiten leven". U kunt de kleding afgeven bij 't Hemeltje tijdens de openingstijden, zondag tot en met donderdag van 12.00 – 15.00 uur. Wilt u meer weten over Diaconaal Inloophuis 't Hemeltje, kijk op de website www.inloophuishemeltje.nl of neem contact op met secretariaat@inloophuishemeltje.nl

Met vriendelijke groet,
Diaconaal Inloophuis 't Hemeltje
Ditta van Eijken
Secretaris

Open Huis Sint Cathrien
dinsdag t/m vrijdag van 10.30 uur tot 13.30 uur
in de Catharinakerk, Begijnenhof 2;
op zaterdag van 12.00 uur tot 13.00 uur
in de Petruskerk, Kloosterdreef 31.
(12.15 – 12.45 uur meditatieve oecumenische viering)
broodmaaltijd om 12.45 uur
tel. 2569124; www.openhuiscathrien.nl
IBAN NL75TRIO0198481446

Inloophuis 't Hemeltje
Hemelrijken 117
zondag t/m donderdag 12.00 - 15.00 uur
tel. 2468785
IBAN NL42INGB0006870550
www.inloophuishemeltje.nl

JOHANNESGEMEENTE
Johanneskerk, Mercuriuslaan 1b T 2435248
Wijkredactie, De Pannelaan 6 T 2912214
E-mail: redactie-woensel@pkn-eindhoven.nl
Koster: mw. M. Anpong T 2424870

Kerk in Son, Zandstraat 26, Son
Kerkbeheer: dhr. P. Greijdanus T 06 19546912
E-mail: kerkbeheerson@gmail.com

VIERINGEN

Zondag 4 mei
Voorganger: ds. Matthijs de Vries in de Johanneskerk

Voorganger: ds. Marja van den Beld in de kerk in Son

Zondag 11 mei
Gezamenlijke dienst in de Johanneskerk
Voorganger: ds. Kirsten Wuijster
Op deze vierde zondag na Pasen lezen we uit Numeri 27: 12-23. Mozes mag, na veertig jaar door de woestijn te hebben gereisd, het beloofde land niet in. Wél mag hij kijken, vanaf de bergen. Dan is zijn leven voltooid. In Johannes 10: 22-42 getuigt Jezus over wie hij is, maar de omstanders geloven hem niet. Ze willen zich maar niet laten overtuigen door woorden en daden.

Zondag 18 mei
Voorganger: ds. Kirsten Wuijster in de Johanneskerk

Zondag 25 mei
Voorganger: ds. Claartje Slootmans in de Johanneskerk
Op deze zesde zondag na Pasen lezen we in Joël 2: 21-27 de oproep om geen angst te hebben. De vreugde mag het antwoord op de angst zijn. In Johannes 9:1-38 lezen we hoe een blinde man door Jezus wordt genezen – en weer klinkt het ongeloof van de omstanders. Wie is er blind? Wie is er ziend?

Voorganger: ds. Jan Hendrik Kip in de kerk in Son

Donderdag 29 mei – Hemelvaart
Op Hemelvaartsdag is er een kerkdienst bij de Kruispuntgemeente, in de Adventskerk.

VANUIT DE GEMEENTE

Gespreksgroep Rafaël
Op woensdag 14 mei komt de groep Rafaël weer bij elkaar, om 20.00 uur in de Johanneskerk. Het is een groep voor gemeenteleden in de leeftijd van achttien en ouder. Eens in de zes weken komen we bij elkaar

en bespreken dan een bepaald onderwerp, na uitgebreid te hebben bijgepraat. De laatste keer hebben we ons verdiept in Actieve Hoop, naar het gelijknamige boek van Joanna Macy en Chris Johnstone. Soms doen we iets met een Bijbeltekst, soms een spel: het kan van alles zijn. Als het je leuk lijkt om te komen, of als je nog vragen hebt, mail dan naar: k.wuijster@gmail.com. Hopelijk ontmoeten we elkaar binnenkort!

Koffie-inloop: gastheren en gastvrouwen gezocht
Iedere donderdagochtend is er een koffie-inloop in de hal van de Johanneskerk, van 10.00-12.00 uur. Gemeenteleden, en ook mensen uit de buurt, iedereen is welkom.

KRUISPUNTGEMEENTE
Adventskerk, Camphuyzenstraat 4 T 2520472
Wijkredactie, T 2097623
E-mail: w.gugler@filternet.nl
predikant@kruispuntgemeente.nl
Website: www.kruispuntgemeente.nl
Kerkbeheer: dhr. T. Poot, T 06 53362677
E-mail: beheerder@kruispuntgemeente.nl

UIT DE WIJKGEMEENTE
Doop
Op zondag 23 maart vond er een bijzondere doop plaats in onze gemeente. Een 16-jarige jonge vrouw liet zich dopen door onderdompeling. De doop werd voltrokken in het midden van de gemeente en in het bijzijn van haar familie. We zijn blij dat zij deze bijzondere stap in het geloof genomen heeft. We bidden dat zij steeds dieper geworteld mag raken in geloof, hoop en liefde.

Ambtsdragers
Met dankbaarheid mogen we melden dat twee jonge mannen hun benoeming tot diaken hebben aanvaard. We zijn blij dat zij zich op deze manier willen inzetten voor de gemeente. Onze wens is dat hun werk mag bijdragen aan de opbouw van de gemeente en ook tot eer van Gods naam mag zijn. De bevestiging zal zijn op zondagochtend 18 mei.

De eerste termijn van een pastoraal ouderling en ouderling kerkrentmeester is verstreken. We zijn dankbaar voor het werk dat ze gedaan hebben en nog doen in de gemeente. Zij hebben beiden aangegeven bereid te zijn een nieuwe termijn te willen dienen. De kerkenraad wil overgaan tot herbevestiging, maar volgens de kerkorde hebben gemeenteleden de mogelijkheid om ook andere namen in te dienen. Bij het schrijven van dit stukje is deze termijn nog niet verstreken.

Gemeenteavond
Op 13 mei is er weer een gemeenteavond. In een volgende editie van SAMEN zal hierover een kort verslagje komen.

Gerda van den Bos

WIJKGEMEENTE EINDHOVEN-ZUID
Ontmoetingskerk, Meerkollaan 3 T 2437651
Wijkredactie, Diepmeerven 26 T 2122563
E-mail: zuid.wijkredactie@pkn-eindhoven.nl
Kerkbeheer: dhr. V. Valstar T 06-19036008

VANUIT DE GEMEENTE

Gespreksgroep 18+
Op zondag 18 mei gaan we koken voor Tinie Kämink. Ze komt dan met ons praten over rouwverwerking en haar beroep als rouwtherapeut. Wilt u/je een keer mee-eten en praten? Laat het dan vooral weten aan Karin Kaashoek of Maaïke Bril.

Overleden
Kees van Dijk. Hij werd geboren op 11 december en is op 31 maart 2025 overleden. Bij zijn crematie zongen we:
Stil maar, wacht maar, alles wordt nieuw, de hemel en de aarde. Nu gaan de bloemen nog dood. Nu gaat de zon nog onder. Nooit gebeurt er een wonder, niemand kan zonder brood.

Kroonjaarfeest
Voor alle gemeenteleden waarvan het geboortjaar eindigt op een 0 of een 5 is het een kroonjaar. En ook dit jaar hebben kroonjarigen als het goed is een uitnodiging ontvangen om op zaterdagmiddag 24 mei met elkaar het kroonjaarfeest te vieren. Is het ook voor jou een kroonjaar, ben je tussen de 25 en 100 jaar oud maar heb je geen uitnodiging ontvangen? Stuur dan een mail naar eindhovenzuid2015@gmail.com of neem contact op met Margreet Damsma 040-2113595. Dan komt de uitnodiging alsnog je kant op.

Margreet Damsma

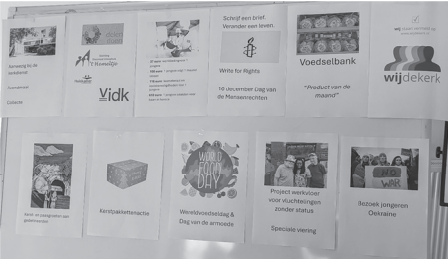
Wijkdiaconie
De afgelopen maanden waren we druk met paasgroeten voor gevangenen, de dienst voor en met de vluchteling, Ellen ook nog met de Instuif over de diaconie en natuurlijk met de verschillende vieringen rondom Pasen. In mei staan we met elkaar ook stil bij 80 jaar bevrijding. Dit heeft natuurlijk verschillende kanten. Terugkijken en praten met mensen die het nog hebben meegemaakt, vieren dat wij in vrede kunnen leven, stilstaan bij de oorlogen die nu aan

de gang zijn en de mensen die daarmee te maken hebben. Ook is het goed om stil te staan en aandacht te hebben voor alle mensen die zich inzetten voor vrede en veiligheid. Zowel militairen als andere ambtsdragers, die vaak veel te verduren krijgen. Kijk eens om je heen of je mensen om je heen ziet die zich, al dan niet in uniform, inzetten voor vrede en recht en laat hen blijken dat je hen waardeert. Samen aandacht geven aan vrede, een goed begin?

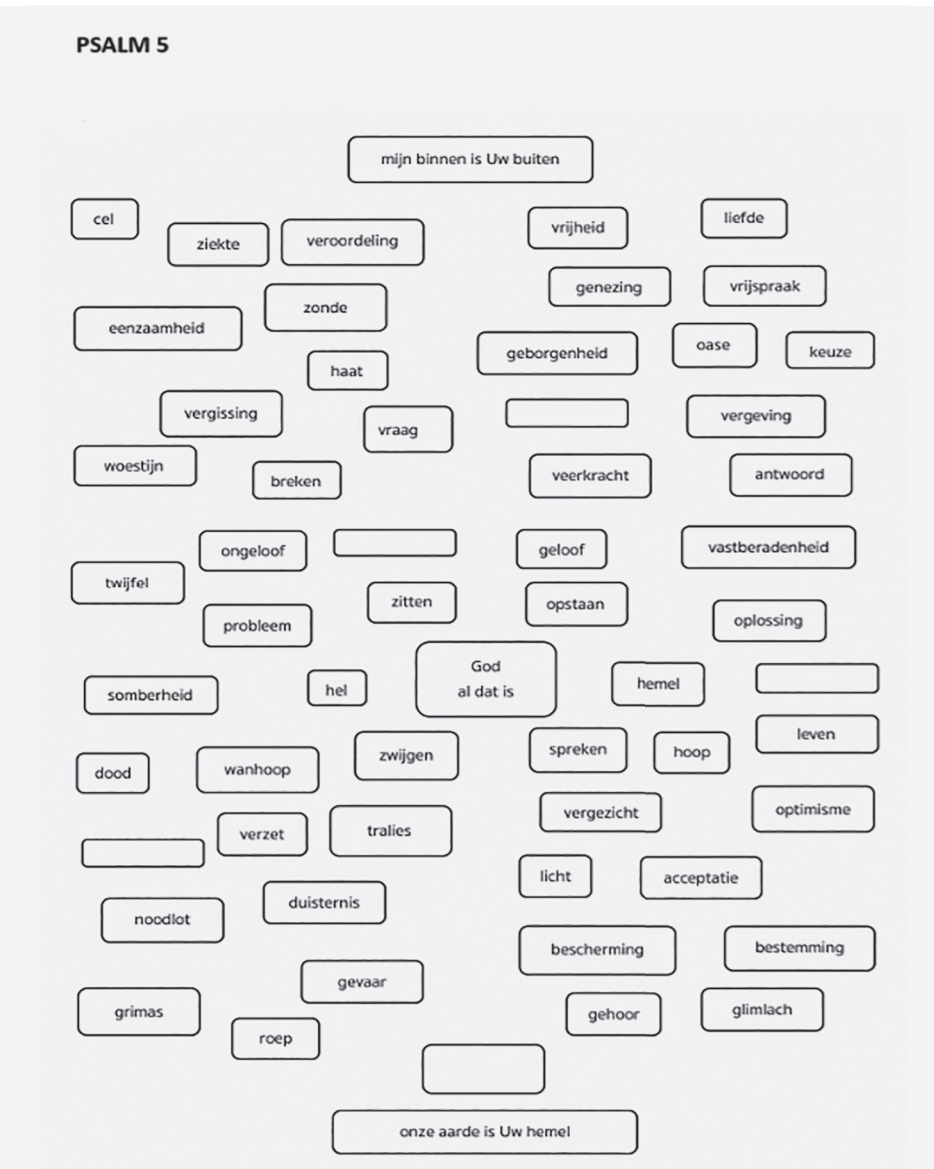
Marieke Visser

Te gast bij de Instuif
Op donderdag 20 maart was ik te gast bij de instuif in de Ontmoetingskerk om iets te vertellen over het werk van de diaconie. Na een warm welkom en een rondje thee en koffie verzamelden we ons bij het whiteboard. Daar had ik een overzicht opgehangen van de meeste diaconale projecten en activiteiten waar wij als diakenen (ook) bij betrokken zijn. Aan de hand van vragen en opmerkingen van de deelnemers kwamen in willekeurige volgorde alle onderwerpen aan bod.

Onder de aanwezigen bevond zich ook een schat aan diaconale ervaring en het was mooi om verhalen uit te wisselen en te horen hoe het werk in de loop van de jaren is veranderd. Een duidelijk verschil met vroeger is dat er tegenwoordig veel meer instanties zijn waar mensen hulp kunnen krijgen. Waar de diaconie vroeger vaker directe hulp bood aan individuele personen, ondersteunen we nu vooral organisaties zoals de voedselbank of inloophuis 't Hemeltje. Na een fijn en betrokken gesprek sloten we de ochtend af met een heerlijke lunch. Rond half één namen we afscheid van elkaar.

Ellen Melis

De Zondag als Rustdag: Van 'dies solis' naar 'dies domini'

De Bijbel geeft verschillende redenen waarom christenen de zondag als rust- en feestdag beschouwen. Sinds de opstanding van Christus is de zondag de centrale feestdag van het christendom, een wekelijkse herdenking van Pasen.

De eerste zondagswet van keizer Constantijn

Op 7 maart 321 vaardigde keizer Constantijn de eerste wettelijke regeling uit met betrekking tot de zondag. Hieruit blijkt dat rechters, stadsbewoners en ambachtslieden op zondag moesten rusten. De zondag werd in deze wet nog aangeduid als 'dies solis' (dag van de zon). Er was echter een uitzondering: boeren mochten op zondag werken, omdat de landbouw afhankelijk was van weersomstandigheden en seizoenen. Drie maanden later volgde een tweede verordening. Hierin werd bepaald dat de zondag niet mocht worden besteed aan juridische twisten,

omdat dit als onwaardig werd beschouwd. In plaats daarvan werd de dag gewijd aan gebed en goede daden. Keizer Constantijn verbood rechtszittingen op zondag. Zijn focus lag niet op de gerechtigheid die daaruit voortkwam, maar op het vermijden van eindeloze juridische geschillen. Het vrijlaten van slaven en het beëindigen van vaderlijk gezag over kinderen (manumissio) was op deze dag toegestaan.

Van 'dies solis' naar 'dies domini'

Hoewel Constantijn de zondag als rustdag instelde, gebruikte hij in zijn verordeningen nog steeds de term dies solis. Daarmee kon hij een grote groep mensen blij maken: de aanhangers van de zonnegod Sol, en de jonge christelijke gemeenschap, die in Christus de sol iustitiae (zon van gerechtigheid) zag. Pas later, in het jaar 399, werd de zondag officieel aangeduid als dies domini (dag van de Heer). Dit gebeurde in een wet van de keizers Arcadius en

Honorius. Hierin werd de zondag voor het eerst expliciet als een christelijke dag aangeduid, zonder verwijzing naar de zonnegod. Op dat moment was het christendom al ruim twintig jaar de officiële staatsgodsdienst en de zondag als feestdag volledig ingeburgerd.

De taalkundige erfenis

De overgang van 'dies solis' naar 'dies domini' heeft sporen nagelaten in de Europese talen. In de Romaanse talen, zoals Italiaans (domenica), Frans (dimanche) en Spaans (domingo), verdween de verwijzing naar de zon en werd de zondag vernoemd naar de Heer. In Germaanse talen zoals Duits (Sonntag), Nederlands (zondag) en Engels (Sunday) bleef echter de oude benaming behouden, wat de invloed van de zonnecultus weerspiegelt. Zo leeft de oorsprong van de zondag, zowel als dag van de zon als dag van de Heer, voort in onze hedendaagse taal en tradities.

Viola Heutger

PSALM 52

‘Ik blijf hopen op uw naam, die goed is’ (vers 11b, NBV21)

Een personificatie van **hoop**

Hoop is een kleine jongen die zichzelf soms ook kwijt is. We verwachten dat **hoop** er altijd voor ons is, dat die jongen ons aan de hand kan leiden. Maar zelfs **hoop** is soms bang, vergeten of verwaarloosd. **Hoop** heeft ook liefde en aandacht nodig. Vergeet hem niet vast te houden, te verzorgen en te voeden zodat hij er voor jou kan zijn en je de weg kan wijzen op het moment dat je het zelf niet meer weet.

Waar is mijn **hoop** gebleven?
Heb ik hem verwaarloosd?
Heeft hij zich voor mij verstoppt?
Of wordt hij keer op keer van mij afgepakt?
Elke keer als ik hem weer heb gevonden en ik hem voorzichtig weer durf te voeden, zodat hij weer kan groeien.
Elke keer als ik zijn hand durf vast te houden, om op hem te steunen.
Elke keer wordt hij dan ruw van mij weggerukt en raak ik hem opnieuw kwijt.

Hoe lang moet ik dit nog volhouden?
Hoe vaak moet ik weer opnieuw op zoek gaan naar mijn **hoop**?
Waarom pakken ze hem steeds weer van mij af?
Hoop, waar ben je? Ik zoek je.

PSALM 121

Door mijn celraam kijk ik naar de blauwe lucht.
Ergens daar zit hij, en komt mijn steun vandaan.
De heer steunt mij alle dagen.
Hij, die alles in mijn leven voor me regelt.
Hij zorgt ervoor dat ik me, ondanks mijn situatie, veilig voel.
Ik voel me soms eenzaam hier binnen, maar ben nooit alleen.
Als ik me goed voel is hij er, maar ook in al mijn slechte dagen, hij staat altijd naast me.
Ik voel zijn aanwezigheid iedere dag, en ik weet dat hij me beschermt.
Hij maakt dat ik zelfverzekerd rondloop, en hij houdt me ook met beide benen op de grond.
Zonder hem was ik hier niet geweest, ik dank mijn leven aan hem.
De heer is bij me, ook nu in de gevangenis, en hij sterkt me, ook nu ik nog vele jaren te gaan heb.

Drie dagen

In de aankomsthal zat een jonge vrouw met een baby in een draagzak. Het was een heel kleine baby. Ik ging naast haar zitten en vroeg ‘hoe oud is het?’. Toen zei ze ‘drie dagen’.

Op veel situaties heb ik een antwoord, maar nu wist ik even niks te zeggen. Er gingen veel gedachten door me heen, maar ik vond geen manier, om die te uiten. Ondertussen kletste de jonge vrouw gezellig door over degene die ze kwam ophalen, en dat er niemand anders was om deze persoon op te halen, en dat zij het daarom deed. Ik heb ze maar het beste gewenst, en een fijne dag verder. Er zijn nu eenmaal situaties, die je maar gewoon zo moet laten. Geen commentaar geven, geen opmerkingen maken, maar gewoon iemand in zijn of haar waarde laten.

Mirjam van Nie

De Kapel

VIERINGEN

Zondag 4 mei - Johanneskerk - 12.00 uur

Viering Velerlei

Zondag 11 mei - Johanneskerk - 12.00 uur

Oecumenische viering, Jef De Schepper

Zaterdag 17 mei - Johanneskerk - 16.30 uur

Speciale viering met rockdominee Jan Andries de Boer en BLØF Tributeband TeBoven, mogelijk gemaakt door samenwerking tussen meerdere geloofsgemeenschappen en religieuze organisaties, zie elders in SAMEN.

Zondag 25 mei - Johanneskerk - 12.00 uur

Oecumenische viering, Feike Weeda

De collecte in elk van onze vieringen is voor onze goede doelen: de Huiskamer voor Vluchtelingen en Vluchtelingen in de Knel.

Joachim en Anna – dinsdag 27 mei

Dinsdag 27 mei is de laatste bijeenkomst van Joachim en Anna van dit seizoen. Voor die slotbijeenkomst staat er weer een feestelijke driegang lunch bij ‘De Rooi Pannen’ (school voor consumptieve beroepen) op het programma.

We starten om 12.00 uur en nemen rond 14.00 uur afscheid van elkaar. Voor die lunch is het noodzakelijk om je op te geven door €17,50 per persoon te betalen. Daarbij is

Liturgische vieringen

Een liturgische viering wordt door vrijwilligers van de liturgiegroep samen met een voorganger voorbereid. Tijdens de viering lezen we teksten uit de Bijbel en soms ook teksten uit andere tradities of gedichten. We tasten en zoeken naar hoe die oude verhalen uit de Bijbel in ons leven nu van betekenis kunnen zijn en we proberen de krant naast de Bijbel te leggen, ook delen we brood en wijn met elkaar. De voorgangers hebben verschillende achtergronden waardoor iedere viering een eigen accent krijgt. Het koor van de Kapel luistert deze vieringen muzikaal op. Wees welkom.

Vieringen Velerlei

Viering Velerlei - zondag 4 mei - 12.00 uur
Inclusieve vrede

De collecte in elk van onze vieringen is voor onze goede doelen: de Huiskamer voor Vluchtelingen en Vluchtelingen in de Knel.

één drankje inbegrepen. Indien gewenst is het mogelijk voor een vegetarische lunch te zorgen. Dit moet dan wel bij aanmelden opgegeven worden!

De ontvangst van uw betaling is uw aanmelding. Het is nodig dat te doen vóór 20 mei. Vragen over de vegetarische lunch of de betaling kunt u stellen via de mail: joachimenanna@hotmail.com of telefoon: 06 39592579 bij Els van Raalte. De opgave geldt pas als de gevraagde €17,50 overgemaakt is op het rekeningnummer van

Een uitdagend onderwerp ‘Inclusieve vrede’: een volledig andere aanpak van conflicten. Wonderlijk dat het in een tijd waarin oorlog en de gevolgen daarvan dichterbij onze voordeur komen, geen probleem lijkt om veel grotere bedragen beschikbaar te stellen voor defensie. Wapens maken echter meer kapot dan je lief is. ‘Tot in het derde en vierde geslacht’.

Een andere benadering is inclusieve vrede: niemand is veilig tenzij iedereen veilig is. Persoonlijke en landelijke belangen loslaten om in samenwerking te komen tot betere oplossingen voor iedereen. Vrede in het groot lijkt onbereikbaar. Dat geeft een machteloos gevoel. Maar vrede in het groot is pas mogelijk als vrede in het klein is bereikt. We spreken over inclusieve vrede. Daar kan iedereen altijd aan werken. Hoe? Daar gaat het over in deze Viering Velerlei.

Hulpmiddel hierbij is het boek ‘Veiligheid Opnieuw Doordenken’. Gratis exemplaren zijn beschikbaar.

Rob Weijs

Els van Raalte, NL98 RBRB 8841 5655 35 met als mededeling 'lunch Joachim en Anna'. Zonder opgave door de betaling is het niet mogelijk om mee te doen.

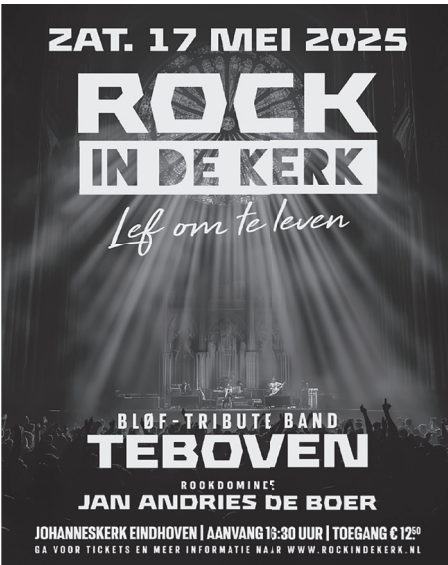
Het adres van De Rooi Pannen is: Kaakstraat 1 5623 AD Eindhoven

Namens Joachim en Anna, Gideon van Dam

Rock in de kerk – Lef om te Leven

Op zaterdag 17 mei om 16.30 uur verzorgen rockdominee Jan Andries de Boer en BLØF tribute band 'TEBOVEN' in de Johanneskerk in Eindhoven verzorgen een mengvorm van een liturgische viering en een concert: 'Rock in de Kerk'. De tribute band 'TEBOVEN' weet zich geïnspireerd door de muziek én de teksten van BLØF. Paskal Jakobsen (zanger/gitarist van BLØF). Jan Andries de Boer gaat met die teksten aan de slag en verdiept het thema 'Lef om te leven' vanuit een religieus perspectief. Zo ontstaan gevoelens van herkenning en verbinding dwars door alle leeftijdsgrenzen heen.

Datum	: zaterdag 17 mei 2025
Aanvang	: 16:30 uur (zaal open vanaf 16:00 uur)
Einde	: omstreek 00 uur
Locatie	: Johanneskerk
Adres	: Mercuriuslaan 1b, 5632 EE Eindhoven
Tickets	: € 12,50, inclusief koffie/thee na afloop
Verkrijgbaar via de website: www.rockindekerk.nl	

Stichting Oecumenische Vieringen Eindhoven

Stichting Oecumenische Vieringen Eindhoven

Op zaterdag 3 mei organiseren wij een oecumenische viering met als thema ‘Franciscus en de kruistochten’.

Voorganger zal zijn Franck Ploum te Breda.
Plaats : Johanneskerk, Mercuriuslaan 1B Eindhoven.
Aanvang: 18.30 uur.

Voorts wordt er op 15 mei a.s. een leerhuis gegeven onder de titel ‘De klacht van de vrede volgens Erasmus’.
Spreker: Alex van Heusden.

Plaats: Zijzaal Johanneskerk.
Aanvang 15.30 uur
Wij ontvangen geen subsidies of dergelijke.
Vandaar dat wij een entreeprijs van €10 vragen voor de leerhuizen.
Vriendelijk dank voor uw medewerking

Namens Stichting Oecumenische Vieringen Eindhoven,
Michel Besnard

Samen Samen naar de kerk in mei 2025

De meeste diensten zijn online te volgen:

Johanneskerk en De Kapel: via kerkdienstgemist.nl
Wijkgemeente-Zuid/Ontmoetingskerk via: www.pkn-eindhoven.nl/eindhoven-zuid-vieringen
Kruispunt via: www.kerkdienstgemist.nl en www.xpunt.info

Let ook op nadere aankondigingen via de website www.pkn-eindhoven.nl en de weekbrief van uw wijkgemeente!

Bovenaan de wijkberichten vindt u de adresgegevens van de betreffende wijkkerken.

Zondag 4 mei 2025			Collectedoel: Kerk in Actie - Noodhulp
Johanneskerk	10.00 uur	ds. M. de Vries	
	12.00 uur	Viering Velerlei (De Kapel)	
Kerk in Son	10.00 uur	ds. M. van den Beld	
	10.00 uur	leesdienst	
Kruispunt	19.00 uur	verdieping	
	10.00 uur	mevr. A. Nieuwenhuizen	
Ontmoetingskerk	10.00 uur		
Lutherse Gemeente	10.30 uur	ds. E. van der Panne	

Zondag 11 mei 2025			Collectedoel: Kerk in Actie - Zending
Johanneskerk	10.00 uur	ds K.M. Wuijster	
	12.00 uur	pastor J. De Schepper, oecumenische viering (De Kapel)	
Kerk in Son	10.00 uur	gezamenlijke dienst in Eindhoven	
	10.00 uur	ds. W. Gugler	
Kruispunt	19.00 uur	aanbidding	
	10.00 uur	liturgiegroep	
Ontmoetingskerk	10.00 uur		
Lutherse Gemeente	10.30 uur	mw. V. Heutger	

Zaterdag 17 mei 2025			
Johanneskerk	16.30 uur	ds. J.A. de Boer, speciale viering, zie pag. 13 (De Kapel)	

Zondag 18 mei 2025			Collectedoel: PKN - Missionair Werk
Johanneskerk	10.00 uur	ds. C. Slootmans	
	12.00 uur	geen dienst, zie 17 mei (De Kapel)	
Kerk in Son	10.00 uur	mevr. A. Nieuwenhuizen	
	10.00 uur	ds. W. Gugler	
Kruispunt	19.00 uur	ds. W. Gugler	
	10.00 uur	ds. J.W. Beks	
Ontmoetingskerk	10.00 uur		
Lutherse Gemeente	10.30 uur	mw. C.M. van Huijzen	

Zondag 25 mei 2025			Collectedoel: PKN - Missionair Werk
Johanneskerk	10.00 uur	ds K.M. Wuijster	
	12.00 uur	pastor F. Weeda, oecumenische viering (De Kapel)	
Kerk in Son	10.00 uur	ds. J.H. Kip	
	10.00 uur	ds. W. Gugler	
Kruispunt	19.00 uur	bijbelacademie	
	10.00 uur	preek van de leek, dhr. E. Boers	
Ontmoetingskerk	10.00 uur		
Lutherse Gemeente	10.30 uur	dhr. W. Wagenaar	

Donderdag 29 mei 2025			Collectedoel: Algemeen Kerkenwerk
Hemelvaartsdag			
Kruispunt	10.00 uur	ds. W. Gugler	

Collecte

U kunt uw collectebijdrage overmaken op IBAN nummer NL47 RABO 0373 7186 75 t.n.v. PGE-collecten onder vermelding van de afkorting van uw wijkgemeente (JK = Johannesgemeente, KP = Kruispuntgemeente en OK = Wijkgemeente-Zuid), de datum van de zondag en het collectedoel.

Wie Wat Waar

ALGEMENE KERKENRAAD

Voorzitter: dhr. H. Grootjans,
p/a Camphuysenstraat 4,
5615 KS Eindhoven, tel. 2985888,
e-mail: AK.voorzitter@pkn-eindhoven.nl
Scriba: vacant
e-mail: AK.scriba@pkn-eindhoven.nl

DIACONIE

Voorzitter: mw. D. Verburg-Burger,
e-mail: CvD.voorzitter@pkn-eindhoven.nl
Secretaris: vacant
e-mail: cvd.secretaris@pkn-eindhoven.nl
IBAN: NL62 RABO 0373 7369 32
t.n.v. College van Diakenen Protestantse Gemeente Eindhoven o.v.v. uw doelbestemming

WIJKGEMEENTE EINDHOVEN-ZUID

Predikant: vacant
Kerkelijk werker: dhr. L.T. Wijbenga,
De Sitterlaan 80, 5505 AE Veldhoven,
tel: 06-19356774, e-mail:
ehvzuid.kerkelijkwerker@pkn-eindhoven.nl
Scriba: mw. S.A. Trapman,
Waterfront 135, 5658 SG, tel. 8424442,
e-mail: EhvZuid.scriba@pkn-eindhoven.nl
IBAN wijkfonds: NL88 RABO 0373 7187 13
t.n.v. Wijkgemeente Eindhoven-Zuid - wijkfonds o.v.v. uw doelbestemming
IBAN bloemenfonds: NL87 RABO 0373 7369 67

Kerkbladbezorging:

Strijp-Gestel-Meerhoven:
dhr. T. Schneider, tel. 2518614
Stratum-Tongelre:
dhr. J. Trapman, tel. 2122482
e-mail: j.trapman@chello.nl

JOHANNESGEMEENTE

Predikant: mw. K.M. Wuijster,
Ithacastraat 28, 5631 JE, tel. 8795522,
e-mail: k.wuijster@gmail.com
Kerkelijk werker: mw. P. Zweers,
tel. 06-58774450
e-mail: kerkelijkwerkerpetra@gmail.com
Scriba: mw. A. Buitenhuis-Kreeft,
Chamonixlaan 19, 5627 LX, tel. 06-12392751,
e-mail: Johannesgemeente.scriba@pkn-eindhoven.nl
IBAN: NL66 RABO 0373 7187 21
t.n.v. Johannesgemeente - wijkfonds o.v.v. uw doelbestemming

Kerkbladbezorging:

dhr. S. Nauta, tel. 2425633
e-mail: nauta.sjaak@gmail.com

KRUISPUNTGEMEENTE

Predikant: dhr. W. Gugler,
Vullingshspark 6, 5591 DB Heeze, tel. 2097623,
e-mail: predikant@kruispuntgemeente.nl
Scriba: mw. G. van den Bos-van Voorst,
Akkerwinde 13, 5684 HG Best, tel. 06-48126533,
e-mail: scriba@kruispuntgemeente.nl
IBAN: NL13 RABO 0373 7187 05
t.n.v. Kruispuntgemeente - wijkfonds o.v.v. uw doelbestemming

EVANGELISCH-LUTHERSE GEMEENTE ZUID-NEDERLAND

Predikant: vacant
Scriba: dhr. T. Tempelaar, Amerlaan 2,
5626 BP, tel. 2623104,
e-mail: secretariaat@lutherszuidnederland.nl

KINDERDIENST/JEUGDWERK

Eindhoven-Zuid,
Floor de Nooij, tel. 2122563,
e-mail: smits.de.nooij@hetnet.nl
Johannesgemeente,
Linda van Dijk, tel. 06-10258550,
e-mail: l.e.vandijk@gmail.com
Kruispuntgemeente
Hanna Hardeman-van der Zwan,
e-mail: bertenhanna@gmail.com

STUDENTENPASTORAAT/TINT

Studentenpastor/life coach: mw. M.S. van Tuijl
e-mail: m.v.tuijl@tue.nl
TU/e Atlas
Postbus 513, 5600 MB Eindhoven
www.tint-eindhoven.nl
Scriba: dhr. W. Mak, Grondheuveld 20,
5685 AV Best, tel. 0499-310383,
e-mail: willem.mak@xs4all.nl

PREDIKANTEN/GEESTELIJK VERZORGERS

GGZE Grote Beek, mw. A. Bremmer,
tel. 06-83667851, e-mail: Alice.Bremmer@ggze.nl
GGZE Grote Beek, mw. I. Hyvärinen,
tel. 2970619, e-mail: ai.hyvarinen@ggze.nl
GGZE De Woenselse Poort, dhr. B.Veldhorst,
tel. 2613791, e-mail: bj.veldhorst@ggze.nl
MMC, mw. Petra Zweers, tel. 8889582
Petra.Zweers@mmc.nl
Mw. K. Seijdel, e-mail: info@zinlab.nl,
tel.06-17137235

INLOOPHUIS 't HEMELTJE

Voor informatie zie rechts onderaan op de middenpagina's.

OPEN HUIS SINT CATHRIEN

Voor informatie zie rechts onderaan op de middenpagina's.

KINDERTELEFOON Zuidoost-Brabant

Tel. 0800-0432 (gratis)
iedere dag van 14.00-20.00 uur

SENSOOR (SOS Telefonische Hulpdienst)

Tel. 0900-0767 of 040-2125566
24 uur per dag, 7 dagen per week emotionele ondersteuning. Chat en e-mail: www.sensoor.nl
Info: www.sensoor.nl/brabant

Uitgave van de Protestantse Gemeente Eindhoven
pkn-eindhoven.nl
periode: 04-05-2025 t/m 31-05-2025

Jaargang 54, no. 5

Samen

Verschijnt 10 maal per jaar

Adres Hoofredactie van SAMEN

Camphuysenstraat 4, 5615 KS Eindhoven
Telefoon: 040 252 2575
E-mailadres: samen.redactie@pkn-eindhoven.nl

Leden van de Hoofredactie van SAMEN

Jaap Stooker, Leo Steinhauzer, Gea Vos en
Joke Wytzes-de Bie

Attentie

Het volgende SAMEN-nummer:
01-06-2025 t/m 05-07-2025

Inleverdata t.b.v. het volgende SAMEN-nummer:

- **12 mei:** kopij voor het wijkbericht bij de wijkredactie
- **14 mei:** complete wijkbericht bij de hoofredactie
- **7 mei:** kopij van schriftelijke reacties op artikelen bij de hoofredactie
- **14 mei:** kopij voor het overige gedeelte bij de hoofredactie

Kerkelijk Bureau

Camphuysenstraat 4, 5615 KS Eindhoven
Geopend op afspraak
Telefonisch bereikbaar:
- maandag t/m donderdag van 09.00 – 11.30 uur
- telefoon: 040 252 2575
E-mailadres: kerkelijk.bureau@pkn-eindhoven.nl

Protestantse Gemeente Eindhoven

IBAN: NL91 RABO 0373 7186 59 t.n.v.
Protestantse Gemeente Eindhoven
o.v.v. uw doelbestemming

Collectebonnen

U kunt een veelvoud van € 20,00 storten op
IBAN: NL69 RABO 0373 7186 67 t.n.v.
PGE - Collectebonnen o.v.v. adresgegevens en aantal bonnen van €1,- en/of €2,-.
De bonnen worden u daarna zo spoedig mogelijk toegestuurd.

Kerkblad SAMEN

IBAN: NL03 RABO 0373 7186 91 t.n.v.
PGE - Kerkblad SAMEN o.v.v. gift SAMEN

Indien een artikel uit dit kerkblad wordt overgenomen, dan met bronvermelding.
Op de foto's rust copyright.
Alle herkenbare personen op foto's hebben hun toestemming voor publicatie verleend.

Drukwerk: Snep

Geloof en conflict

Ik heb lang na moeten denken waar ik deze keer over wilde schrijven. Verschillende onderwerpen zijn mijn gedachten gepasseerd, maar met de staat van de wereld deze dagen is er eigenlijk maar één onderwerp dat mij genoeg bezighoudt om er wat over te schrijven. Dit onderwerp is oorlog.

De wereld is op het moment zo verdeeld en voor mijn gevoel haatdragend. Daarom heb ik voor deze column meerdere nummers gekozen waar ik altijd aan moet denken als het gaat om (internationale) conflicten. Eén van deze nummers is *Zombie* van de Cranberries.

Het nummer is geschreven door de band naar aanleiding van het overlijden van twee kinderen tijdens de Warrington bombardementen, uitgevoerd door de IRA, in 1993.

Muziek is een erg populaire manier voor mensen om hun onvrede over zaken te uiten. Dit kan zijn over hun persoonlijke leven, zoals bijvoorbeeld hun mentale staat, maar ook over het alledaagse leven zoals het politieke klimaat of beslissingen van wereldleiders. Enkele andere voorbeelden

hiervan zijn *B.Y.O.B* van System Of A Down (over de Irakoorlog), *One* van Metallica (over de Vietnamoorlog) en misschien wel de meest bekende in Nederland: *Welterusten mijnheer de president* van Boudewijn de Groot (over de Vietnamoorlog). Al deze nummers zijn in feite protestliederen om onvrede en frustratie te uiten.

Waarom worden deze beslissingen genomen? Zijn we niet allemaal mensen en kinderen van God? Waarom zijn onze opvattingen 'beter' dan die van een ander? Waarom zaaien we dood, pijn en verdriet omdat anderen een ander geloof hebben, een andere leefwijze of simpelweg omdat we meer land willen bezitten?

In deze tijden met de situaties in onder andere Oekraïne en Gaza vraag ik me af, hoeveel nog? Hoeveel levens moeten er nog genomen worden voordat men inziet dat oorlog niet het antwoord is? Hoeveel kinderen moeten hun ouders nog verliezen, en hoeveel ouders hun kinderen, voordat we stoppen met dit geweld? Hoeveel steden - en historie - moeten er nog platgegooid worden om een punt te maken? En wanneer beseffen we ons

Another mother's breaking

heart is taking over

when the violence causes silence

We must be mistaken

It's the same old theme since 1916

In your head,

In your head they're still fighting

dat de aarde van ons allemaal is en gaan we proberen om in harmonie met elkaar te bestaan op dezelfde planeet?

Ik hoop het antwoord in mijn leven nog te krijgen, maar oorlog is helaas iets van alle generaties en tijden. Voordat Christus geboren was, werden er al oorlogen gevoerd en lang nadat hij is gestorven, zijn we nog steeds bezig. Mijn vraag is: Hoe lang nog?

Jacobien van Haarlem

Alle bovengenoemde nummers zijn te vinden op YouTube en Spotify

